Процеси

Контекст на процес. Превключване на контекста. Сътрудничество между процеси.

Обработка на процесите от машина

- Съвременните компютри и ОС поддържат огромно количество процеси едновременно
- Съвременните компютърни системи разполагат с многоядрени процесори или дори няколко процесора
- Процесите трябва да се обработват бързо, а изчислителния ресурс да се използва оптимално

Process State Process Number Program Counter Registers Memory Limits List of Open Files

PCB - Process Control Block

PCB - структура от данни, която съдържа доста данни, които са необходими за оптималната работа на процеса. Сред данните са:

Състояние на процеса; Номер на процеса; Брояч на инструкциите; регистри; списък на отворени файлове; информация за планировчика на процесите и др.

Process Control Block (PCB)

Контекст на процес

- При изпълнение за процесът се пази информация:
  - Регистри
  - Брояч на инструкциите
  - Памет използвана от процеса и др.
- Това наричаме контекст на процес
- Това е нужна информация, за да може процесът да продължи отново, в случай на прекъсване

Превключване на контекста

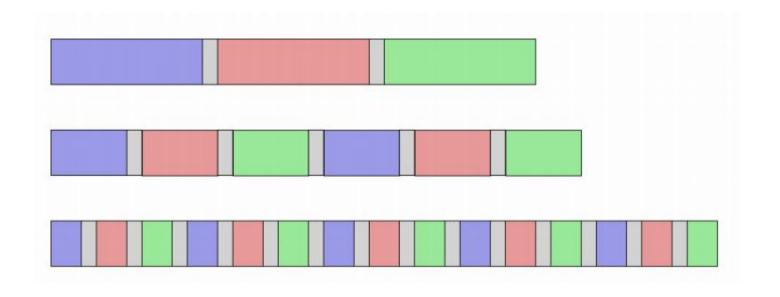
- Често процесите се изпълняват с прекъсвания - тогава достъпът до изчислителен ресурс на даден процес се прекъсва временно за сметка на друг процес
- При смяна на процесите се извършва и превключване на контекста

Превключване на контекста

- Запазваме контекста на текущия процес.
- Избира се нов процес, чието състояние минава в състояние на изпълнение, заменяйки стария процес.
- Връщаме стария процес, зареждайки го в процесора, използвайки РСВ и стойностите за регистрите.

<u>Превключването на контекста на процеса води до</u> изпълнение на допълнителни операции от процесора.

Превключване на контекста

Планиране на процеси

- Планирането на процеси позволява на ОС да задели интервал от време на изпълнение от процесора за всеки процес.
- По този начин се постига висока производителност на процеса и минимално време за отговор на програмите

Сътрудничещи си процеси

- Сътрудничещи (cooperating) процеси
  - Процеси, които могат да въздействат на други процеси или върху които се въздейства от други процеси.
  - Например: споделяне на общи данни, комуникация м/у процесите.

Причини за сътрудничество

- Модуларност разпределяне на обща задача между по-малки задачи, които се изпълняват от различни процеси, с цел ефективност.
- Споделяне на информация например, достъп до един и същ файл едновременно
- Удобство
- Забързване на изчислението

Методи за сътрудничество

- Споделяне на общи файлове, променливи, БД и др.
  Важно е да осигурим адекватен достъп, който да предотврати загуби на информация и липса на синхронизация
- Комуникация между процесите чрез изпращане на съобщения. Тук може да възникне deadlock (мъртва хватка), ако един процес чака съобщение от друг, а другия също чака съобщение от него. Възможно е да се предизвика и starvation (процесът никога не получава съобщение)

Благодаря за вниманието

Автор:

П. Р. Петров - преподавател по професионална подготовка по Програмиране в ПГЕЕ "К. Фотинов", гр. Бургас